

Metalliesineitä, jotka löytyivät 4. heinäkuuta 2017 metallinetsinnässä Rovaniemen Marikkovaaralta ja toimitettiin Kansallismuseon arkeologisiin kokoelmiin.

Lahja.

Verif.

Rovaniemen Marikkovaara (1000016629) tunnetaan vaaran laelta vuonna 1897 tehdyistä myöhäisrautakauden aselöydöistä (KM 3631: 1 - 4). Kohde sijaitsee noin 15 kilometriä luoteeseen Rovaniemen lentoasemalta, Ounasjoen vesistöön kuuluvan Viiksjärven pohjoispuolella, kiinteistöissä 698-401-43-72 ja 698-401-17-173. Muita muinaisjäännösrekisterikohteita ei ole kahden kilometrin säteellä.

Päänumerolla KM 42133 luetteloituilla löydöillä ei ole tarkkaa löytöpaikkatietoa, mutta niiden löytöpaikoille on arvioitu suuntaa-antavat koordinaatit verifikaattiin liitteenä sisältyvän käsivaraisen ja mittakaavattoman karttaluonnoksen perusteella (koordinaattivirhettä saattaa olla runsaasti). Kaikki löydöt tulivat kuivasta mäntykangasmaasta, 10 - 20 cm paksun humuskerroksen ja kivennäismaan rajapinnasta. Löytäjien mukaan vaaran laella oli runsaasti vanhoja kaivelujälkiä.

Muinaisjäännösrekisterin mukainen kohteen koordinaatti (ETRS-TM35FIN): p = 7389510 i = 434084.

Diar. 14.08.2019

Luett. Raninen Sami

1	<p><u>Nuolenkärki</u>
Nuolenkärjen suiponsoikea lehti, tyviosan pohja ja ruoto puuttuvat. Lehti on litteähkö, harjaton. Hiekkasen (1979) typologiassa tyyppiryhmää 3B. Lisäksi pieni raudanpala, mahdollisesti nuolenkärjestä lohjennut (paino 1,6 g). Mitat ja paino nuolenkärjen lehden.
Mitat 45,00 x 19,00 x 3,00 mm
X = 7389520,00 Y = 434045,00</p>	2 kpl, 8,80 g
2	<p><u>Rautaesine</u>
Levymäisen rautaesineen katkelma, kenties pienestä saranasta. Kolmiomainen kärki, josta lähtee katkennut varsi. Kärjen ja varren yhtymäkohdassa reikä halkaisijaltaan noin 4 mm.
Mitat 24,00 x 20,00 x 1,50 mm
X = 7389520,00 Y = 434045,00</p>	1 kpl, 2,10 g
3	<p><u>Tuluspii</u>
Vaaleanharmaata piitä, jossa valkoisia raitoja.
X = 7389520,00 Y = 434045,00</p>	1 kpl, 3,00 g
4	<p><u>Rautaesine</u>
Soikea tylppäreunainen rautalevy, jonka päät taipuvat ylöspäin kapeina varsina. Varret ovat katkenneet, mutta mukana on pieni raudankatkelma, joka näyttää olevan osa toista vartta. Jos asia on näin, noin 15 mm leveä varsi on taipunut U-muodossa samansuuntaisesti kuin soikea levy. Etäisyys levyn ja varren välillä arviolta 20 mm. Alla olevat millimetrimitat annettu levymäiselle osalle ilman erillistä oletettua varrenkatkelmaa. Esine muistuttaa erään ristiretkiaikaisen/keskiaikaisen</p>	2 kpl, 32,00 g

- jalustintyyppin jalkalevyä.
 Mitat 75,00 x 28,00 x 2,00 mm
 X = 7389534,00 Y = 434049,00
- 5 **Rautaesine** 1 kpl, 23,90 g
 Rautaesine, jossa on poikkileikkaukseltaan pyöristetyn suorakaiteen muotoinen varsi. Varsi kapenee ja ohenee toiseen päähän, jossa se päättyy soikeahkoon lehteen mitoiltaan 10 x 8 x 2 mm. Varren toisessa päässä kapealierinen kanta.
 Mitat 55,00 x 10,00 x 8,00 mm
 X = 7389536,00 Y = 434051,00
- 6 **Rautaesine** 1 kpl, 6,80 g
 J-kirjaimen muotoon väännetty pitkänomainen rautakappale, 2 mm paksu - ehkä väännelty veitsen ruoto tai varsi samasta/samantapaisesta esineestä kuin KM 42133: 4.
 Mitat 39,00 x 11,00 x 23,00 mm
 X = 7389536,00 Y = 434051,00
- 7 **Rautalevy** 1 kpl, 17,90 g
 Suorakaiteenmuotoinen rautalevyn katkelma, molemmissa kapeissa päissä murtopinta.
 Mitat 45,00 x 21,00 x 3,00 mm
 X = 7389536,00 Y = 434051,00
- 8 **Poikkiteräinen nuolenkärki** 1 kpl, 13,10 g
 Kokonainen "talttapäänuolenkärki", Hiekkasen (1979) typologiassa I III, "ruoto kärjessä [poikkileikkaukseltaan] neliö, mutta lähellä lehteä litteä samassa tasossa kuin lehti". Leikkaava kärki on ulospäin kaareva, ei suora.
 Mitat 93,00 x 15,00 x 3,50 mm
 X = 7389516,00 Y = 434036,00
- 9 **Veitsi** 1 kpl, 12,70 g
 Pieni veitsi, ruodon osuus pituudesta noin 42 mm. Paksuusmitta = hamaran levein kohta
 Mitat 103,00 x 12,00 x 5,00 mm
 X = 7389514,00 Y = 434034,00
- 10 **Rautaesine** 1 kpl, 6,40 g
 Rautaesineen katkelma. Kahdessa lyhyessä päässä murtopinnat. Pitkät reunat kaarevia: toinen noin 2 mm paksu, toisessa terä. Voisi olla ohuthamaraisen ja kaarevaselkäisen teräkalun teräkatkelma. Teräpuoli on tässä tapauksessa ollut kaareva sekin (teroittamisen kuluttama?) Sirpin katkelmaksi esine olisi hento.
 Mitat 40,00 x 20,00 x 2,00 mm
 X = 7389515,00 Y = 434035,00
- 11 **Rautaesine** 1 kpl, 5,40 g
 Poikkileikkaukseltaan suorakaiteinen rautapuikko, ohenee ja kapenee toista päätä kohti. Lienee veitsen ruotokatkelma.
 Mitat 48,00 x 7,00 x 3,00 mm
 X = 7389515,00 Y = 434035,00
- 12 **Rautaesine** 1 kpl, 15,60 g
 Poikkileikkaukseltaan neliömäinen rautapuikko, joka kapenee piikkimäisesti kumpaankin päähän. Kukaties ruodon menettänyt katkelma ns. taalalaisnuolenkärjestä tai Luodon (1984) kuvailemasta "ora muistuttavasta

- nuolenkärjestä".
 Mitat 92,00 x 5,00 x 6,00 mm
 X = 7389478,00 Y = 434085,00
- 13 **Padankahva** 1 kpl, 84,40 g
 Rautainen padankorvake. U-kirjaimen muotoinen rautavarsi (poikkileikkaus suorakaiteinen, 10 x 6 mm), jonka päätyy pyöreisiin ja levymäisiin korviin (leveys noin 35 mm; korvien alareunat suorat). Korvien läpi kulkevat kupariniitit.
 Mitat 80,00 x 73,00 x 15,00 mm
 X = 7389472,00 Y = 434085,00
- 14 **Kuparilevy** 1 kpl, 25,50 g
 Kuparipeltiä, alle 1 mm paksua, osin kaksin kerroin taitettua. Pellin keskellä reikä halkaisijaltaan noin 10 - 12 mm,
 Mitat 60,00 x 55,00 x 10,00 mm
 X = 7389465,00 Y = 434081,00
- 15 **Kuparilevy** 1 kpl, 13,80 g
 Kaarelle vääntynyttä kuparipeltiä, noin 0,5 mm paksua. Kaksi suoraa sivua, jotka muodostavat 90 asteen kulman, sekä kaksi epäsuoraa leikattua sivua. Kulmassa kupariniitti (halkaisija 3 - 4 mm, leveä epäsäännöllinen kanta) pellissä olevassa reiässä. Kummallakin suoralla sivulla myös tyhjä puhkaistu reikä (toisen halkaisija 3 mm, toinen revennyt). Epäsuorien sivujen kohtaamispisteen lähellä puhkaistu reikä, jossa paikoillaan kupariniitti (halkaisija 3 mm, leveä epäsäännöllinen kanta).
 Mitat 63,00 x 40,00 x 8,00 mm
 X = 7389470,00 Y = 434081,00
- 16 **Kuparilevy** 7 kpl, 8,80 g
 Epäsäännöllisiksi paloiksi silputtua kuparipeltiä, noin 0,5 mm paksua.
 X = 7389475,00 Y = 434080,00
- 17 **Kuparilevy** 2 kpl, 1,50 g
 Epäsäännöllisiksi paloiksi silputtua kuparipeltiä, noin 0,5 mm paksua.
 X = 7389470,00 Y = 434085,00
- 18 **Veitsi** 1 kpl, 5,30 g
 Katkelma paksuhamaraisen (5 - 6 mm) veitsen tai veitsimäisen teräkalun terästä (leveys 15 mm).
 Mitat 15,00 x 15,00 x 6,00 mm
 X = 7389470,00 Y = 434085,00
- 19 **Veitsi** 1 kpl, 26,50 g
 Kärjestä katkennut paksuhamarainen, alaruotoinen veitsi (ruodon alareuna suunnilleen terän tasalla). Ruodon osuus pituudesta 61 mm.
 Mitat 112,00 x 17,00 x 5,00 mm
 X = 7389480,00 Y = 434083,00
- 20 **Rautaesine** 1 kpl, 29,40 g
 Katkellmallinen rautaesine. 2 mm paksu soikea levy, jonka toinen pää puuttuu ja toisessa on ylöspäin kääntyvän kapean varren tynkä. Samanlainen esine kuin KM 42133: 4, joskaan alanumerossa 20 soikean levyn reunat eivät ole tylpät, vaan lähes terämäiset. Esine muistuttaa erään ristiretkiaikaisen/keskiaikaisen jalustintyyppin jalkalevyä.
 Mitat 80,00 x 32,00 x 14,00 mm
 X = 7389485,00 Y = 434080,00

- 21 **Niitti** 1 kpl, 28,90 g
Rautaniitti. Toinen kanta pyöreähkö (21 x 18 mm), toinen neliömäinen (20 x 17 mm). Varren poikkileikkaus pyöristetty neliö (noin 7 x 7 mm).
Mitat 56,00 x 21,00 x 17,00 mm
X = 7389478,00 Y = 434076,00
- 22 **Rautalenkki** 1 kpl, 16,00 g
Puolikas rautalenkki. Pyöreää varrasta, jonka halkaisija noin 6 mm.
Mitat 38,00 x 25,00 x 6,00 mm
X = 7389472,00 Y = 434075,00
- 23 **Rautaesine** 1 kpl, 137,20 g
Katkelmallinen rautaesine. Paksuudeltaan epäsäännöllistä levyä (3 - 7 mm).
Esineessä on lyhyt ja leveä "jalka", joka kääntyy lähes 90 asteen kulmaan muuhun esineeseen nähden. Jykevän pitkähamaraisen kirveen hamara ja katkelma silmän lapetta?
Mitat 95,00 x 45,00 x 17,00 mm
X = 7389472,00 Y = 434080,00